

บทที่ 4
ผลการวิจัย

สภาพทั่วไปของพื้นที่ทำการวิจัย

ชุมชนลำโรงจันทร์

ชุมชนลำโรงจันทร์ได้จัดตั้งขึ้นตามโครงการกลุ่มอาสาพัฒนาเทศบาล (อพท.) เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2533 และขึ้นตรงต่อเทศบาลนครราชสีมา โดยฝ่ายเวชกรรมสังคม โรงพยาบาลมหาราช นครราชสีมา รับผิดชอบให้การสนับสนุนงานด้านสาธารณสุข (เดิมเป็นหมู่บ้านซึ่งขึ้นกับตำบลหนองจะบก ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

จำนวนหลังคาเรือน	197	หลังคาเรือน
จำนวนครอบครัว	210	ครอบครัว
ประชากร	879	คน
ชาย	416	คน
หญิง	463	คน

สภาพการถือครองเรือนและบ้าน

มีที่ดินและบ้านเป็นของตนเอง	72	ครอบครัว
เช่าที่ปลูกบ้าน	32	ครอบครัว
เช่าบ้าน	79	ครอบครัว
อาศัย	9	ครอบครัว
ที่ดินของทางราชการ	18	ครอบครัว

ระดับการศึกษา (ยกเว้นกำลังศึกษา)

ไม่ได้ศึกษา 17 คน ส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รองลงมา คือ ชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับอุดมศึกษามี 13 คน

อาชีพ

ส่วนใหญ่อาชีพรับจ้างเป็นรายวัน และสี่สามล้อรับจ้าง บางส่วนค้าขาย นอกจากนี้ยังมี

อาชีพเก็บขยะ

การปกครอง

แบ่งออกเป็นบล็อก จำนวน 12 บล็อก แต่ละบล็อกจะมีอาสาสมัครประจำหมู่บ้านรับผิดชอบประจำ

ขอบประจำ

ชุมชนราชินีกุล 3

ชุมชนราชินีกุล 3 เป็นชุมชนแออัดเขตเมืองนครราชสีมา ซึ่งได้รับการพัฒนาตามโครงการพัฒนาชุมชนผู้มีรายได้น้อยเขตเมือง นครราชสีมา โดยสถานีกาชาดที่ 4 ได้รับมอบหมายให้ร่วมกับกองสาธารณสุข เทศบาลเมือง รับผิดชอบให้การสนับสนุนงานด้านสาธารณสุขตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527

จำนวนหลังคาเรือน	170	หลังคาเรือน
จำนวนครอบครัว	195	ครอบครัว
ประชากร	861	คน
ชาย	428	คน
หญิง	433	คน

อาชีพส่วนใหญ่รับจ้างและค้าขาย

ชุมชนราชินีกุล 3 มีองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการพัฒนา ดังนี้

- องค์กรของรัฐ
 - กองสาธารณสุข เทศบาลเมืองนครราชสีมา
 - ฝ่ายสวัสดิการสังคม เทศบาลเมืองนครราชสีมา
- องค์กรภาคเอกชน
 - มูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย สาขานครราชสีมา
- องค์กรการกุศล
 - สถานีกาชาดที่ 4 นครราชสีมา

มีกรรมการชุมชนจำนวน 12 คน และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

จำนวน 16 คน

ชุมชนหลังวัดสามัคคี

ชุมชนหลังวัดสามัคคีเป็นชุมชนผู้มีรายได้น้อย 1 ใน 23 ชุมชน ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองนครราชสีมา มีพื้นที่ประมาณ 9 ไร่ 2 งาน 20 ตารางวา ใช้พื้นที่ทำเป็นบ่อเลี้ยงปลาประมาณ 1 ไร่เศษ นอกนั้นเป็นที่อยู่อาศัย

ทิศเหนือ	ติดโรงพยาบาลจิตเวช นครราชสีมา
ทิศใต้	ติดลำตะคอง
ทิศตะวันตก	ติดที่ส่วนบุคคลและโรงเจ
ทิศตะวันออก	ติดที่ราชพัสดุ
จำนวนหลังคาเรือน	73 หลังคาเรือน
จำนวนครอบครัว	89 ครอบครัว
ประชากร	376 คน
ชาย	184 คน
หญิง	192 คน

อาชีพส่วนใหญ่ รับจ้างและค้าขาย

ชุมชนหลังวัดสามัคคี มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการพัฒนา โดยแบ่งออกเป็น 10 คุ่ม ๆ ละ 10 หลังคาเรือน คณะกรรมการชุมชน 10 คน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน 13 คน กลุ่มแม่บ้านอาสาสมัคร 14 คน กองทุนยา 1 กองทุน มีฝ่ายเวชกรรมสังคม โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา รับผิดชอบให้การสนับสนุนงานด้านสาธารณสุข

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 ลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะประชากร	จำนวน (285 คน)	ร้อยละ
สถานภาพสมรส		
- โสด	37	13.0
- คู่	147	51.6
- ในปกครอง	101	35.4
เพศ		
- ชาย	125	43.9
- หญิง	160	56.1
อายุ (ปี)		
0-5	37	13.0
6-10	34	11.9
11-15	40	14.0
16-20	8	2.8
21-25	22	7.7
26-30	27	9.5
31-35	31	10.9
36-40	29	10.2
41-45	16	5.6
46-50	7	2.5
51-55	9	3.2
56-60	6	2.1
> 60	19	6.7

อายุเฉลี่ย 26.79 ปี ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 19.18 อายุต่ำสุด 1 ปี สูงสุด 83 ปี

ตารางที่ 1 ลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ลักษณะประชากร	จำนวน (285 คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
- ไม่ได้รับการศึกษา	56	19.6
- ประถมศึกษา	159	55.8
- มัธยมศึกษา	44	15.4
- อุดมศึกษา	5	1.8
- การศึกษานอกโรงเรียน	21	7.4
อาชีพ		
- นักเรียน	85	29.8
- รับจ้าง	104	36.0
- รับราชการ	6	2.1
- เกษตรกรรม	1	0.4
- แม่บ้าน	66	23.2
- ค้าขาย	7	2.5
- ว่างาน	16	6.0

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 71.1 มีอายุมากกว่า 15 ปี รองลงมาร้อยละ 25.9 อายุระหว่าง 6-15 ปี ส่วนกลุ่มอายุน้อยที่สุดคือกลุ่มอายุระหว่าง 0-5 ปี มีร้อยละ 13.0 อายุเฉลี่ยคือ 26.79 ปี เป็นเพศหญิงร้อยละ 56.1 มากกว่าเพศชายซึ่งมีร้อยละ 43.9 สถานภาพสมรส คู่ร้อยละ 51.6 ในปกครองร้อยละ 35.4 และสถานภาพโสดร้อยละ 13 การศึกษา ไม่ได้ศึกษาร้อยละ 19.6 ในกลุ่มที่ได้รับการศึกษา ส่วนใหญ่ร้อยละ 55.8 ศึกษาในระดับประถมศึกษา ระดับอุดมศึกษาร้อยละ 1.8 มัธยมศึกษาร้อยละ 15.4 และมี 21 รายหรือร้อยละ 7.4 ที่ศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ร้อยละ 36.0 มีอาชีพรับจ้าง นักเรียนร้อยละ 29.8 แม่บ้าน ร้อยละ 23.2 ค้าขายร้อยละ 2.5 ข้าราชการร้อยละ 2.1 ว่างานร้อยละ 6.0 และมีอาชีพ เกษตรกรรม 1 รายหรือร้อยละ 0.4

ตารางที่ 2 จำนวนผู้ที่ เป็นโรคหนองพยาธิ จำแนกตามชนิดที่พบ

ชนิดของพยาธิ	จำนวน (ร้อยละ)
พยาธิใบไม้ตับ	21 (60.0)
พยาธิปากขอ	11 (31.4)
พยาธิตัวตืด	3 (8.6)
รวม	35 (100.0)

จากตารางที่ 2 ผลการตรวจจําจําโรครักษาเชื้อโรคหนองพยาธิ จากกลุ่มตัวอย่าง 285 คน พบพยาธิ 35 คน จำแนกเป็นโรคพยาธิใบไม้ตับ 21 คน พยาธิปากขอ 11 คน และพยาธิตัวตืด 3 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 60.0, 31.4 และ 8.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 อัตราความชุกของโรคหนองพยาธิ จำแนกตามชนิดของพยาธิที่พบ

ชนิดของพยาธิ	อัตราความชุก
พยาธิใบไม้ตับ	7.4
พยาธิปากขอ	3.9
พยาธิตัวตืด	1.1
รวม	12.4

จากตารางที่ 3 อัตราความชุกของโรคหนองพยาธิ จากกลุ่มตัวอย่าง 285 คน ซึ่งพบหนองพยาธิ 35 คน คิดเป็นร้อยละ 12.4 จำแนกเป็นอัตราความชุกของโรคพยาธิใบไม้ตับร้อยละ 7.4 พยาธิปากขอร้อยละ 3.9 และพยาธิตัวตืดร้อยละ 1.1

ตารางที่ 4 ลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่างที่ตรวจพบพยาธิ

ลักษณะประชากร	จำนวน (35 คน)	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	16	12.8
- หญิง	19	11.9
อายุ (ปี)		
- 0-4	2	6.25
- 5-9	2	6.25
- 10-14	5	13.5
- 15 ปีขึ้นไป	26	14.1
สถานภาพสมรส		
- ในปกครอง	9	25.7
- โสด	19	54.3
- คู่	7	20.0
การศึกษา		
- ศึกษา	7	20.0
- ไม่ได้ศึกษา	28	80.0
อาชีพ		
- ในปกครอง	9	25.7
- มีรายได้ (รับจ้าง ชำรกร เกษตรกร)	14	40.0
- แม่บ้าน	12	34.3

จากตารางที่ 4 การตรวจพบพยาธิจำแนกตามอายุ ส่วนใหญ่ร้อยละ 14.1 พบพยาธิในกลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไป รองลงไปที่กลุ่มอายุ 10-14 ปีพบร้อยละ 13.5 กลุ่มอายุ 5-9 และ 0-4 ปี พบพยาธิเท่ากัน คือ ร้อยละ 6.25 ในเพศชายพบพยาธิร้อยละ 12.8 มากกว่าเพศหญิงซึ่งพบร้อยละ 11.9

เมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรส สถานภาพโสดพบพยาธิร้อยละ 54.3 ในปกครองและสถานภาพคู่ใกล้เคียงกันคือร้อยละ 25.7 และ 20.0 ตามลำดับ

กลุ่มที่ไม่ได้ศึกษาพบพยาธิร้อยละ 80 กลุ่มศึกษาพบร้อยละ 20 ทางด้านอาชีพ พบว่าในกลุ่มผู้มีรายได้พบพยาธิร้อยละ 40.0 มากกว่ากลุ่มแม่บ้านและกลุ่มในปกครอง ซึ่งพบพยาธิร้อยละ 34.3 และ 25.7 ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

614.55
ร.42110

เลขทะเบียน 129694 เลขหมู่
สำนักหอสมุด ม. เชียงใหม่

ตารางที่ 5 ลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่างที่ตรวจพบพยาธิ จำแนกตามชนิดของพยาธิ

ลักษณะประชากร	พยาธิใบไม้ตับ		พยาธิปากขอ		พยาธิตัวตืด	
	จำนวน (ร้อยละ)		จำนวน (ร้อยละ)		จำนวน (ร้อยละ)	
	(21)	(11)	(11)	(3)		
เพศ						
- ชาย	11 (8.8)	4 (3.2)	1 (0.8)			
- หญิง	10 (0.6)	7 (4.4)	2 (1.25)			
อายุ (ปี)						
- 0-5	1 (2.7)	1 (2.7)	-			
- 6-15	3 (4.1)	5 (6.8)	1 (1.4)			
- 15 ปีขึ้นไป	17 (9.8)	5 (2.9)	2 (1.1)			
สถานภาพสมรส						
- ในปกครอง	6 (28.6)	1 (9.0)	-			
- โสด	12 (57.1)	5 (45.5)	2 (66.7)			
- คู่	3 (14.3)	5 (45.5)	1 (33.3)			
การศึกษา						
- ศึกษา	4 (19.0)	2 (18.2)	1 (33.3)			
- ไม่ได้ศึกษา	17 (81.0)	9 (81.8)	2 (66.7)			
อาชีพ						
- ในปกครอง	4 (19.0)	4 (36.4)	1 (33.3)			
- มีรายได้ (รับจ้าง ช่างราชการ เกษตรกร)	10 (47.7)	3 (27.2)	1 (33.3)			
- แม่บ้าน	7 (33.3)	4 (36.4)	1 (33.3)			

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตรวจพบพยาธิจำแนกตามอายุ พยาธิใบไม้ตับ ส่วนใหญ่ร้อยละ 9.8 พบในกลุ่มอายุ 15 ขึ้นไป กลุ่มอายุ 6-15 ปีร้อยละ 4.1 กลุ่มอายุ 0-5 ปี ร้อยละ 2.7 พยาธิปากขอ ส่วนใหญ่พบในกลุ่มอายุ 6-15 ปีร้อยละ 6.8 กลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไป ร้อยละ 2.9 และกลุ่มอายุ 0-5 ปีร้อยละ 2.7 พยาธิตัวตืดไม่พบในกลุ่มอายุ 0-5 ปี กลุ่มอายุ 6-15 ปีพบร้อยละ 1.4 และกลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไปพบร้อยละ 1.1

การพบพยาธิจำแนกตามเพศ พบว่า พยาธิใบไม้ตับในเพศชายคิดเป็นร้อยละ 8.4 เพศหญิงร้อยละ 0.6 พยาธิปากขอในเพศชายร้อยละ 3.2 เพศหญิงร้อยละ 4.4 พบพยาธิตัวตืดในเพศชายคิดเป็นร้อยละ 0.8 เพศหญิงร้อยละ 1.25

สถานภาพ ในปกครองพบพยาธิใบไม้ตับร้อยละ 28.6 โสัดร้อยละ 57.1 และสถานภาพคู่ร้อยละ 14.3 พบพยาธิปากขอในกลุ่มในปกครองร้อยละ 9.0 สถานภาพสมรสโสดและคู่พบเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 45.5 พยาธิตัวตืดไม่พบในกลุ่มในปกครอง ผู้มีสถานภาพสมรสโสดและคู่พบร้อยละ 66.7 และ 33.3 ตามลำดับ

ทางด้านการศึกษา พบพยาธิใบไม้ตับในกลุ่มที่ได้รับการศึกษาคิดเป็นร้อยละ 19.0 กลุ่มที่ไม่ได้รับการศึกษาร้อยละ 81.0 พยาธิปากขอในกลุ่มศึกษาพบร้อยละ 18.2 กลุ่มไม่ได้ศึกษาร้อยละ 81.8 และพบพยาธิตัวตืดในกลุ่มศึกษาและไม่ได้ศึกษาร้อยละ 33.3 และ 66.7 ตามลำดับ

อาชีพ ในปกครองพบพยาธิใบไม้ตับร้อยละ 19.0 กลุ่มอาชีพที่มีรายได้พบร้อยละ 47.7 แม่บ้านร้อยละ 33.3 พยาธิปากขอในกลุ่มอาชีพในปกครองคิดเป็นร้อยละ 36.4 กลุ่มมีรายได้ร้อยละ 27.2 และแม่บ้านร้อยละ 36.4 พยาธิตัวตืดพบเท่ากันในทุกกลุ่มอาชีพคิดเป็นร้อยละ 33.3

ตารางที่ 6 วิธีการปรุงอาหารของครัวเรือน

วิธีการปรุงอาหาร	จำนวน (285 คน)	ร้อยละ
การปรุงเนื้อสัตว์		
- ทำให้สุกทุกครั้ง	233	81.8
- ปรุงสุก ๆ ดิบ ๆ	52	18.2
การปรุงปลาน้ำจืดชนิดมีเกล็ด		
- ทำให้สุกทุกครั้ง	268	94.8
- ปรุงสุก ๆ ดิบ ๆ	17	6.8

จากตารางที่ 6 พบว่า การปรุงอาหารประเภทเนื้อสัตว์ของครัวเรือน (เนื้อวัว เนื้อหมู และเนื้อควาย) ส่วนใหญ่ร้อยละ 81.8 จะปรุงโดยทำให้สุกทุกครั้ง สำหรับการปรุงปลาน้ำจืดที่มีเกล็ด ร้อยละ 94.8 จะทำให้สุกทุกครั้ง

ตารางที่ 7 การมีและใช้ส้วมที่ถูกหลักสุขาภิบาล

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
การมีส้วม		
- มี	283	99.3
- ไม่มี	2	0.7
แบบของส้วม		
- ส้วมซึม	282	98.9
- ส้วมชักโครก	1	0.4
ลักษณะของส้วม		
- ถูกหลักสุขาภิบาล	274	96.8
- ไม่ถูกหลักสุขาภิบาล	9	3.2
การใช้ส้วมภายในครอบครัว		
- ใช้	280	98.2
- ไม่ใช้	5	1.8

จากตารางที่ 7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 99.3 มีส้วมใช้ จัดเป็นส้วมที่ถูกหลักสุขาภิบาลร้อยละ 96.8 แยกประเภทเป็น ส้วมซึมร้อยละ 98.9 ส้วมชักโครกร้อยละ 0.4 ร้อยละ 98.2 มีการใช้ส้วม ที่เหลือร้อยละ 1.8 ไม่ใช้ส้วมของครอบครัว โดยร้อยละ 0.6 ถ่ายตามฟุ่มไม้ใกล้บ้าน ร้อยละ 0.4 ใช้ส้วมร่วมกับเพื่อนบ้าน ที่เหลือร้อยละ 0.8 เป็นเด็กเล็กที่ใช้กระโถน ซึ่งการกำจัดอุจจาระไม่มีรูปแบบที่แน่นอน

ตารางที่ 8 สุขอนามัยส่วนบุคคลหลังการใช้ส้วม

การปฏิบัติ	จำนวน (285 คน)	ร้อยละ
การทำความสะอาดหลังถ่ายอุจจาระ		
- ใช้กระดาษเช็ด	21	7.4
- ใช้น้ำล้าง	264	92.6
การปฏิบัติหลังถ่ายอุจจาระ		
- ล้างมือด้วยสบู่ทุกครั้ง	115	40.4
- ล้างมือด้วยสบู่เป็นบางครั้ง	52	18.2
- ล้างมือด้วยน้ำเปล่าทุกครั้ง (ไม่ถูสบู่)	81	28.4
- ล้างมือด้วยน้ำเปล่าเป็นบางครั้ง	30	10.5
- ไม่เคยล้างมือเลย	7	2.5

จากตารางที่ 8 มีการทำความสะอาดหลังถ่ายอุจจาระโดยใช้น้ำล้างร้อยละ 92.6 ใช้กระดาษเช็ดร้อยละ 7.4 สำหรับการล้างมือหลังถ่ายอุจจาระ ส่วนใหญ่ร้อยละ 40.4 ล้างมือด้วยสบู่ทุกครั้ง ล้างมือด้วยน้ำเปล่าทุกครั้งร้อยละ 28.4 ล้างมือด้วยสบู่เป็นบางครั้งร้อยละ 18.2 ล้างมือด้วยน้ำเปล่าเป็นบางครั้งร้อยละ 10.5 ในขณะที่ผู้ที่ไม่เคยล้างมือเลยมีร้อยละ 2.5

ตารางที่ 9 การใช้รองเท้าเมื่อเดินไปบนพื้นดิน

การใช้รองเท้า	จำนวน (285 คน)	ร้อยละ
- สวมรองเท้าทุกครั้ง	212	74.4
- สวมรองเท้าเป็นบางครั้ง	56	19.6
- ไม่เคยสวมรองเท้าเลย	17	6.0

จากตารางที่ 9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 285 คน เมื่อเดินบนพื้นดินสวมรองเท้า
ทุกครั้งร้อยละ 74.4 สวมเป็นบางครั้งร้อยละ 19.6 ไม่เคยสวมเลยร้อยละ 6.0

ตารางที่ 10 การใช้รองเท้าเมื่อใช้ส้วม

การใช้รองเท้า	จำนวน (280 คน)	ร้อยละ
- สวมรองเท้าทุกครั้ง	176	62.9
- สวมรองเท้าเป็นบางครั้ง	34	12.1
- ไม่เคยสวมรองเท้าเลย	70	25.0

จากตารางที่ 10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ส้วม 280 คน ขณะที่ใช้ส้วมสวมรองเท้าทุก
ครั้งร้อยละ 62.9 สวมเป็นบางครั้งร้อยละ 12.1 และไม่เคยสวมรองเท้าเลยร้อยละ 25.0

ตารางที่ 11 สุนิสัยในการบริโภค

การปฏิบัติ	จำนวน (285 คน)	ร้อยละ
การล้างมือก่อนการรับประทานอาหาร		
- ล้างมือด้วยสบู่ทุกครั้ง	36	12.6
- ล้างมือด้วยสบู่เป็นบางครั้ง	37	13.0
- ล้างมือด้วยน้ำเปล่าทุกครั้ง (ไม่ดูสบู่)	76	26.7
- ล้างมือด้วยน้ำเปล่าเป็นบางครั้ง	99	34.7
- ไม่เคยล้างมือเลย	37	13.0
วิธีการรับประทานอาหาร		
- ใช้ช้อนทุกครั้ง	192	67.4
- ใช้ช้อนเป็นบางครั้ง	80	28.1
- ใช้มือทุกครั้ง	13	4.5
วิธีการรับประทานอาหารอย่างอื่น		
เช่น ผลไม้ (แตงโม, สับปะรด)		
- ใช้ช้อนทุกครั้ง	123	43.2
- ใช้ช้อนเป็นบางครั้ง	94	33.0
- ใช้มือทุกครั้ง	68	23.8

จากตารางที่ 11 พบว่า ก่อนการรับประทานอาหาร ส่วนใหญ่ร้อยละ 34.7 จะล้างมือด้วยน้ำเปล่าเป็นบางครั้ง ล้างมือด้วยน้ำเปล่าทุกครั้งร้อยละ 26.7 ล้างมือด้วยสบู่ทุกครั้งร้อยละ 12.6 ล้างมือด้วยสบู่เป็นบางครั้งและไม่เคยล้างมือเลยเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 13.0

กลุ่มตัวอย่างรับประทานอาหารโดยใช้ช้อนร้อยละ 67.4 ใช้ช้อนเป็นบางครั้งร้อยละ 28.1 และใช้มือทุกครั้งร้อยละ 4.5 นอกจากการรับประทานอาหารตามปกติแล้ว การรับประทานอาหารอย่างอื่น ซึ่งสามารถเลือกใช้ช้อนหรือมือก็ได้ อย่างเช่น ผลไม้บางชนิด (แตงโม, สับปะรด) กลุ่มตัวอย่างเลือกใช้ช้อนทุกครั้งร้อยละ 43.2 ใช้ช้อนเป็นบางครั้งร้อยละ 33 ใช้มือทุกครั้งร้อยละ 23.8

ตารางที่ 12 ความนิยมในการรับประทานเนื้อสัตว์ ปลาน้ำจืดชนิดมีเกล็ด ปลาจืด และก้อยปลา

การปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
เนื้อสัตว์ ลักษณะที่ชอบรับประทาน		
- ทำให้สุกก่อนทุกครั้ง	202	70.8
- รับประทานสุก ๆ ดิบ ๆ	83	29.2
ความถี่ของการรับประทานเนื้อสัตว์ สุก ๆ ดิบ ๆ		
- เดือนละครั้ง	44	53.0
- สัปดาห์ละครั้งหรือมากกว่า	39	47.0
ปลาน้ำจืดชนิดมีเกล็ด ลักษณะที่ชอบรับประทาน		
- ทำให้สุกก่อนทุกครั้ง	268	94.0
- รับประทานสุก ๆ ดิบ ๆ	17	6.0
ความถี่ของการรับประทานปลาน้ำจืด ชนิดมีเกล็ด สุก ๆ ดิบ ๆ		
- เดือนละครั้ง	8	47.1
- สัปดาห์ละครั้งหรือมากกว่า	9	52.9
ลักษณะของปลาจืดที่รับประทาน		
- ไม่รับประทานเลย	66	23.1
- ทำให้สุกก่อนทุกครั้ง	41	14.4
- รับประทานสุก ๆ ดิบ ๆ	178	62.5
ความถี่ของการรับประทานปลาจืด		
- เดือนละครั้ง	80	36.5
- สัปดาห์ละครั้งหรือมากกว่า	139	63.5

ตารางที่ 12 (ต่อ)

การปฏิบัติ	จำนวน (285 คน)	ร้อยละ
ความถี่ในการรับประทานก๋วยปลา		
- ไม่รับประทานเลย	267	93.6
- เดือนละครั้ง	13	4.6
- สัปดาห์ละครั้งหรือมากกว่า	5	1.8

จากตารางที่ 12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างนิยมรับประทานเนื้อสัตว์ที่ปรุงสุกทุกครั้งร้อยละ 70.8 รับประทานสุก ๆ ดิบ ๆ ร้อยละ 29.2 ซึ่งความถี่ของการรับประทานเนื้อสัตว์สุก ๆ ดิบ ๆ เดือนละครั้งร้อยละ 53 สัปดาห์ละครั้งหรือมากกว่าร้อยละ 47

ความนิยมที่จะรับประทานปลาน้ำจืดชนิดมีเกล็ดที่ปรุงสุกทุกครั้งร้อยละ 94 รับประทานสุก ๆ ดิบ ๆ ร้อยละ 6 ซึ่งความถี่ของการรับประทานปลาน้ำจืดชนิดมีเกล็ดสุก ๆ ดิบ ๆ เดือนละครั้งมีร้อยละ 47.1 สัปดาห์ละครั้งหรือมากกว่าร้อยละ 52.9

ส่วนใหญ่ร้อยละ 62.5 ของกลุ่มตัวอย่างรับประทานปลาร้าแบบสุก ๆ ดิบ ๆ ร้อยละ 14.4 ทำให้สุกก่อนทุกครั้ง และร้อยละ 23.1 ไม่เคยรับประทานปลาร้าเลย ซึ่งความถี่ของการรับประทานปลาร้าเดือนละครั้งร้อยละ 36.5 สัปดาห์ละครั้งหรือมากกว่าร้อยละ 63.5

สำหรับก๋วยปลา พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 93.6 ไม่นิยมรับประทาน ร้อยละ 4.6 รับประทานเดือนละครั้ง และร้อยละ 1.8 รับประทานสัปดาห์ละครั้งหรือมากกว่า

ตารางที่ 13 บริโภคนิสัย

ระดับ	จำนวน (285 คน)	ร้อยละ
บริโภคนิสัยที่ถูกต่อน้อย	71	24.9
บริโภคนิสัยที่ถูกต้อปานกลาง	134	47.0
บริโภคนิสัยที่ถูกต้อมาก	80	28.1
รวม	285	100.0

จากตารางที่ 13 พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 47 ของกลุ่มตัวอย่าง มีบริโภคนิสัยที่ถูกต้อปานกลาง ส่วนบริโภคนิสัยที่ถูกต่อน้อยและถูกต้อมากร้อยละ 24.9 และ 28.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ประวัติการตรวจรักษาโรคหนองพยาธิ

การตรวจรักษาโรคหนองพยาธิ	จำนวน (285 คน)	ร้อยละ
การตรวจอุจจาระในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา		
- เคย	5	1.8
- ไม่เคย	280	98.2
การรับประทานยาถ่ายพยาธิ ในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา		
- เคย	67	23.5
- ไม่เคย	215	75.4
- ไม่ตอบ	3	1.1

จากตารางที่ 14 การตรวจรักษาโรคหนองพยาธิของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า 6 เดือนที่ผ่านมา ร้อยละ 98.2 ของกลุ่มตัวอย่างไม่เคยตรวจอุจจาระหาพยาธิ ร้อยละ 1.8 เคยได้รับการตรวจ (5 คน) ซึ่งผลการตรวจไม่พบพยาธิ 4 คน (ร้อยละ 80) และไม่ทราบผลการตรวจ 1 คน (ร้อยละ 20) ร้อยละ 23.5 ของกลุ่มตัวอย่างเคยซื้อยาถ่ายพยาธิมารับประทานเอง ร้อยละ 75.4 ไม่เคยซื้อยามารับประทานเอง และร้อยละ 1.1 ไม่ออกความเห็น

ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราความชุกกับปัจจัยส่งเสริมให้มีการติดเชื้อโรคหนองพยาธิ

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง อัตราความชุกกับปัจจัยส่งเสริมให้มีการติดเชื้อโรคหนองพยาธิ ได้ผลดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราความชุกของ โรคพยาธิปากขอกับการมีส่วนร่วมที่ถูกลักส์ชาภิบาลใช้

ตารางที่ 15 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราความชุกของ โรคพยาธิปากขอกับการมีส่วนร่วมที่ถูกลักส์ชาภิบาลใช้

ลักษณะร่วม	การพบพยาธิปากขอ				
	พบพยาธิ		ไม่พบพยาธิ		รวม
	จำนวน (ความชุกร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
ถูกลักส์ชาภิบาล	11 (4.0)	263 (96.0)	274 (100.0)		
ไม่ถูกลักส์ชาภิบาล	0 (0.0)	9 (100.0)	9 (100.0)		
รวม	11	272	283 (100.0)		

Fisher's exact p-value = 0.696

จากตารางที่ 15 ใช้ Fisher's exact test ในการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า อัตราความชุกของ โรคพยาธิปากขอไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับการมีส่วนร่วมที่ถูกลักส์ชาภิบาลใช้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

2. ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราความชุกของโรคพยาธิปากขอ กับการใช้รองเท้า

ตารางที่ 16 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราความชุกของโรคพยาธิปากขอกับการใช้รองเท้าเมื่อเดินบนพื้นดิน

การใช้รองเท้า	การพบพยาธิปากขอ			รวม
	พบพยาธิ	ไม่พบพยาธิ		
	จำนวน (ความชุกร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
ใช้	9 (4.2)	203 (95.8)	212 (100.0)	
ไม่ใช้	2 (2.7)	71 (97.3)	73 (100.0)	
รวม	11	274	285 (100.0)	

Fisher's exact p-value = 0.433

จากตารางที่ 16 ใช้ Fisher's exact test ในการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่าอัตรา ความชุกของโรคพยาธิปากขอไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับการใช้รองเท้าเมื่อเดินบนพื้นดิน

ตารางที่ 17 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราความชุกของ โรคพยาธิปากขอกับการใช้รองเท้าเมื่อใช้ส้วม

การใช้รองเท้า	การพบพยาธิปากขอ			รวม
	พบพยาธิ	ไม่พบพยาธิ		
	จำนวน (ความชุกร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
ใช้	6 (3.4)	170 (96.6)	176 (100.0)	
ไม่ใช้	5 (4.6)	104 (95.4)	109 (100.0)	
รวม	11	274	285 (100.0)	

Fisher's exact p-value = 0.418

จากตารางที่ 17 ใช้ Fisher's exact test ในการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า อัตราความชุกของ โรคพยาธิปากขอไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับการใช้รองเท้าเมื่อใช้ส้วม

3. ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราความชุกของโรคหนองพยาธิ กับบริโภคนิสัย

ตารางที่ 18 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราความชุกของ โรคพยาธิใบไม้ตับและพยาธิตัวตืดกับบริโภคนิสัย

ระดับของบริโภคนิสัย	การพบพยาธิใบไม้ตับและพยาธิตัวตืด					
	พบพยาธิ		ไม่พบพยาธิ		รวม	
	จำนวน	(ความชุกร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)
บริโภคนิสัยที่ถูกต้องน้อย	11	(15.5)	60	(84.5)	71	(100.0)
บริโภคนิสัยที่ถูกต้องปานกลาง	8	(6.0)	126	(94.0)	134	(100.0)
บริโภคนิสัยที่ถูกต้องมาก	5	(6.3)	75	(93.7)	80	(100.0)
รวม	24		261		285	(100.0)

$$X^2_{0.05,2} = 6.137^*, \quad p\text{-value} < 0.05$$

จากตารางที่ 18 ใช้สถิติไคสแควร์ในการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า อัตราความชุกของโรคพยาธิใบไม้ตับและพยาธิตัวตืดมีความสัมพันธ์กับบริโภคนิสัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

ตารางที่ 19 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราความชุกของโรคพยาธิใบไม้ตับ กับบริโภคนิสัย

ระดับของบริโภคนิสัย	การพบพยาธิใบไม้ตับ				
	พบพยาธิ		ไม่พบพยาธิ		รวม
	จำนวน (ความชุกร้อยละ)		จำนวน (ร้อยละ)		
บริโภคนิสัยที่ถูกต้องน้อย	10 (14.1)		61 (85.9)		71 (100.0)
บริโภคนิสัยที่ถูกต้องปานกลาง	6 (4.5)		128 (95.5)		134 (100.0)
บริโภคนิสัยที่ถูกต้องมาก	5 (6.3)		75 (93.7)		80 (100.0)
รวม	21		264		285 (100.0)

$$X^2_{0.05, 2} = 7.724^*, \quad p\text{-value} < 0.05$$

จากตารางที่ 19 ใช้สถิติไคสแควร์ในการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า อัตราความชุกของโรคพยาธิใบไม้ตับมีความสัมพันธ์กับบริโภคนิสัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

4. ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราความชุกของโรคพยาธิตัวตืด กับบริโภคนิสัย

ตารางที่ 20 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราความชุกของโรคพยาธิตัวตืด กับบริโภคนิสัย

ระดับของบริโภคนิสัย	การพบพยาธิตัวตืด		
	พบพยาธิ	ไม่พบพยาธิ	รวม
	จำนวน (ความชุกร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
บริโภคนิสัยที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย	2 (1.3)	157 (98.7)	159 (100.0)
บริโภคนิสัยที่สูงกว่าค่าเฉลี่ย	1 (0.8)	125 (99.2)	126 (100.0)
รวม	3	282	285 (100.0)

Fisher's exact p-value = 0.586

จากตารางที่ 20 ใช้ Fisher's exact test ในการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่าอัตราความชุกของโรคพยาธิตัวตืด ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับบริโภคนิสัย

หมายเหตุ บริโภคนิสัยที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย คือ บริโภคนิสัยที่มีค่าคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยซึ่งเท่ากับ 9.22

บริโภคนิสัยที่สูงกว่าค่าเฉลี่ย คือ บริโภคนิสัยที่มีค่าคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยซึ่งเท่ากับ 9.22

การแบ่งระดับของบริโภคนิสัย จัดแบ่งกลุ่มเพื่อให้สามารถนำไปทดสอบทางสถิติได้ โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นจุดแบ่ง (cut-off point)

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

5. ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราความชุกของ โรคหนองพยาธิ กับระดับคะแนนตามเกณฑ์ การสำรวจความจำเป็นพื้นฐานของชุมชนแออัด

ตารางที่ 21 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราความชุกของ โรคหนองพยาธิกับระดับคะแนนตามเกณฑ์การ สืบรวจความจำเป็นพื้นฐานของชุมชนแออัด

เกณฑ์การสำรวจ จปฐ.	การพบโรคหนองพยาธิ				
	พบพยาธิ		ไม่พบพยาธิ		รวม
	จำนวน	(ความชุกร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)	
ชุมชนระดับคะแนนต่ำ	14	(9.9)	127	(90.1)	141 (100.0)
ชุมชนระดับคะแนนปานกลาง	19	(6.0)	71	(94.0)	90 (100.0)
ชุมชนระดับคะแนนสูง	2	(6.3)	52	(93.7)	54 (100.0)
รวม	35		250		285 (100.0)

$$X^2_{0.05,2} = 10.926^*, \quad p\text{-value} < 0.05$$

จากตารางที่ 21 ใช้สถิติไคสแควร์ในการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า อัตราความชุกของ โรคหนองพยาธิ มีความสัมพันธ์กับระดับคะแนนตามเกณฑ์การสำรวจความจำเป็นพื้นฐานของชุมชนแออัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)